МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука
Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра монументального і станкового живопису

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної діяльності
_____ І. В. Петрова
«06» вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 20. ФІГУРАТИВНИЙ ЖИВОПИС

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
освітня програма «Мистецтво мультимедіа»
вид дисципліни обов'язкова

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-професійної програми
АБО
Керівник проєктної групи
_____ Р. І. Петрук

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри монументального і станкового живопису
26.08.2025 №1
В. о. завідувача кафедри МСЖ
_____ О. Є. Васкевич

Київ 2025

Петрук Р. І., Петрова І. В. Робоча програма навчальної дисципліни «Фігуративний живопис» для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, ОПП «Мистецтво мультимедіа». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. 17 с.

Розробники: Петрук Роман Ігорович, заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри монументального і станкового живопису;
Петрова Інна Володимирівна, доктор історичних наук, професор кафедри графічного дизайну.

Робочу програму перевірено

Декан факультету _____ Алла ДЯЧЕНКО

«08» вересня 2025 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету декоративно-прикладного мистецтва

Протокол засідання НМР факультету від «08» вересня 2025 року № 1

Голова НМР факультету _____ Валентина КОСТЮКОВА

©Петрук Р. І., Петрова І. В., 2025 рік
©КДАДПМД ім. М. Бойчука, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 6</td><td>Галузь знань:
02 Культура і мистецтво</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="5">Спеціальність:
023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>4-й</td><td></td></tr>
<tr><td>Електронна адреса: https://kdidpmid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dysczyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-monumentalnogo-i-stankovogo-zhyvopysu/</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 180</td><td>7–8-й</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних
7 семестр – 2
8 семестр – 4
самостійної роботи студента
7 семестр – 2
8 семестр – 4</td><td rowspan="8">Освітній ступінь:
бакалавр (освітній рівень перший)</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>86 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>94 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Екзаменаційний перегляд</td></tr>
</table>

2. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Фігуративний живопис» є професійна підготовка здобувачів шляхом поглибленого вивчення образу людини, поєднання академічних традицій (анатомія, пропорції, композиція) з сучасними живописними техніками. Курс спрямований на творче осмислення реальності, вміння передавати форму, характер та емоційний стан моделі через колір, світлотінь та пластику.

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об’ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об’єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об’єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об’єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної

спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

Вивчення модуля навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей

загальних:

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальних (фахових, предметних):

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ з/п	Попередні навчальні дисципліни	Супутні навчальні дисципліни
1.	Живопис	Проєктування об’єктів мультимедіа
2.	Рисунок	Кваліфікаційна робота бакалавра
3.	Пластична анатомія	Моделінг і текстурування 3D об’єктів
4.	Рисунок спеціальний	Основи наукових досліджень
5.	Основи композиції та формотворення	Цифрові технології в графіці відеоігр

4. Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання:**

знати:

- анатомічну структуру та пластику людського тіла;
- історичний контекст та сучасні тенденції фігуративного мистецтва;
- особливості роботи над фігурою (ню, портрет, багатофігурна композиція);
- колористичні можливості та особливості передачі матеріальності, світлоповітряного середовища.

вміти:

- аналізувати художню мову та зміст фігуративного мистецтва;
- створення сюжетних та образних композицій з фігурою;
- вписати фігуру в простір, передаючи об’єм і дистанцію.
- створювати цілісне полотно, де фігура взаємодіє з драперіями, предметами інтер’єру або архітектурним фоном;
- працювати з різними техніками накладання фарби (від тонких лесувань до пастозних мазків) для передачі характеру натури;
- знаходити актуальні шляхи втілення задуму художніми засобами;
- презентувати власний проєкт в різних середовищах та форматах.

5. Програма навчальної дисципліни
5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	практичні	інд. роб.	сам. роб.		лекції	практичні	інд. роб.	сам. роб.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13
Семестр 7										
Модуль 1										
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФІГУРАТИВНИЙ ЖИВОПИС: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ЖИВОПИСНІ ТЕХНІКИ										
Тема 1. Пропорції та конструкція. Аналіз архітектоніки тіла людини. Стояча або сидяча фігура	14		6		8					
Тема 2. Фігура та колірна пляма. Робота з великими масами кольору	16		8		8					
Тема 3. Теплохолодність. Вивчення нюансів кольору шкіри при природному та штучному освітленні	14		8		6					
Тема 4. Колористична інтерпретація натури. Створення образу через обмежену палітру (гризайль або робота в обмеженій колірній гамі – 3–4 кольори)	16		8		8					
Разом за змістовим модулем 1	**60**		**30**		**30**					
Вид контролю: Екзаменаційний перегляд										
Семестр 8										
Модуль 2										
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПРОЄКТУ										
Тема 5. Світловий контраст. Робота з фігурою в ажурі, контражурі або при бічному освітленні	20		10		10					
Тема 6. Драпірування в живописі. Вивчення логіки	18		8		10					

побудови складок тканини для підкреслення форм тіла людини										
Тема 7. Декоративно-площинне трактування. Трансформація об’ємної фігури в систему ритмічних колірних плям, орнаментальний підхід	18		8		10					
Тема 8. Стилізація форми. Перехід від академічного реалізму до декоративного або експресивного трактування постаті	22		10		12					
Тема 9. Складна перспектива. Живопис фігури в ракурсах	20		10		10					
Тема 10. Рух у статиці. Передача моменту дії або внутрішньої напруги через положення м’язів та зміщення осей	22		10		12					
Разом за змістовим модулем 2	**120**		**56**		**64**					
Усього годин	180		**86**		**94**					
Вид контролю: Екзаменаційний перегляд										

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФІГУРАТИВНИЙ ЖИВОПИС: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ЖИВОПИСНІ ТЕХНІКИ			
1.	Тема 1. Пропорції та конструкція. Аналіз архітектоніки тіла людини. Стояча або сидяча фігура	6	
2.	Тема 2. Фігура та колірна пляма. Робота з великими масами кольору	8	
3.	Тема 3. Теплохолодність. Вивчення нюансів кольору шкіри при природному та штучному освітленні	8	
4.	Тема 4. Колористична інтерпретація натури. Створення образу через обмежену палітру (гризайль або робота в обмеженій колірній гамі – 3–4 кольори)	8	
	Усього годин за 1 семестр	**30**	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПРОЄКТУ			
5.	Тема 5. Світловий контраст. Робота з фігурою в ажурі, контражурі або при бічному освітленні	10	

6.	Тема 6. Драпірування в живописі. Вивчення логіки побудови складок тканини для підкреслення форм тіла людини	8	
7.	Тема 7. Декоративно-площинне трактування. Трансформація об’ємної фігури в систему ритмічних колірних плям, орнаментальний підхід	8	
8.	Тема 8. Стилізація форми. Перехід від академічного реалізму до декоративного або експресивного трактування постаті	10	
9.	Тема 9. Складна перспектива. Живопис фігури в ракурсах	10	
10.	Тема 10. Рух у статиці. Передача моменту дії або внутрішньої напруги через положення м’язів та зміщення осей	10	
Усього годин за 2 семестр		**56**	

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт (теми)	Кількість годин ДФН	Вид контролю
Змістовий модуль 1			
1.	Тема 1. Пропорції та конструкція. Аналіз архітектоніки тіла людини. Стояча або сидяча фігура	8	поточний
2.	Тема 2. Фігура та колірна пляма. Робота з великими масами кольору	8	поточний
3.	Тема 3. Теплохолодність. Вивчення нюансів кольору шкіри при природному та штучному освітленні.	6	поточний
4.	Тема 4. Колористична інтерпретація натури. Створення образу через обмежену палітру (гризайль або робота в обмеженій колірній гамі – 3–4 кольори)	8	поточний
	Усього годин за 1 семестр	**30**	підсумковий
Змістовий модуль 2			
5.	Тема 5. Світловий контраст. Робота з фігурою в ажурі, контражурі або при бічному освітленні	10	поточний
6.	Тема 6. Драпірування в живописі. Вивчення логіки побудови складок тканини для підкреслення форм тіла людини	10	поточний
7.	Тема 7. Декоративно-площинне	10	поточний

	трактування. Трансформація об'ємної фігури в систему ритмічних колірних плям, орнаментальний підхід		
8.	Тема 8. Стилізація форми. Перехід від академічного реалізму до декоративного або експресивного трактування постаті	12	поточний
9.	Тема 9. Складна перспектива. Живопис фігури в ракурсах	10	поточний
10.	Тема 10. Рух у статиці. Передача моменту дії або внутрішньої напруги через положення м'язів та зміщення осей	12	поточний
Усього годин за 2 семестр		**64**	Екзаменаційний перегляд

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Аудиторні практичні роботи (етюди та тривалі постановки). Виконання живописних завдань з натури з дотриманням етапності ведення роботи.

Ескізи, форескізи та підготовчі замальовки. Оцінка пошукової роботи, композиційного мислення, уміння аналізувати пластичну анатомію та тонально-колірні співвідношення до початку основної роботи.

Тематична композиція (творча робота). Комплексна перевірка здатності застосовувати набуті навички для створення художнього образу фігури людини у середовищі.

Індивідуальні творчі завдання (самостійна робота). Домашні етюди, начерки фігури людини в русі, аналітичні копії фрагментів та робота над ескізами.

Здобувачі освіти демонструють досягнення програмних результатів навчання через такі форми: демонстрація творчих робіт, екзаменаційні перегляди.

Підсумковий контроль – екзаменаційний перегляд.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

7–8 семестр

Форми контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма навчання	**Заочна форма навчання**
Перевірка виконання практичних завдань	10х5 балів =	

	50 балів	
Перевірка виконання самостійних завдань	20 балів	
Екзаменаційний перегляд	30	
Всього	**100**	

8. Критерії оцінювання результатів навчання та розподіл балів

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 -100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти володіє системними професійними знаннями в повному обсязі. Вміє створювати проектні завдання на основі фундаментальних знань, технічних навиків з попередньо створеного матеріалу, а також власного індивідуального світосприйняття і самовираження. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-практичне або контрольне завдання. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним показникам або може бути кращий від них	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	Дуже добре	Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми, техніки, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-практичне або контрольне завдання, відповідно до вимог, які передбачено навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання завдання. У процесі роботи припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє і виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним показникам.	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
74 -81	C	добре	Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, виконує всі прийоми, технічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує завдання відповідно до вимог, які передбачено навчальною		добре	зараховано

			програмою. Вміє розробляти окремі її види. В процесі роботи може припускатись окремих неточностей, які самостійно виправляє. Результат виконаної роботи в цілому відповідає діючим якісним показникам			
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти володіє основними професійними знаннями та правильно виконує переважну більшість прийомів і технічних операцій, необхідних для даної роботи. Самостійно і в цілому правильно планує та виконує навчально-практичне або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій). При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які виправляє. Результат роботи відповідає якісним показникам.	Середній (репродуктивний)	задовільно	зарахована
60-63	E	задовільно	Здобувач вищої освіти з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технічні операції, необхідні для даної роботи. Виконує навчально-практичне завдання. Достатньо усвідомлено користується навчальною документацією. Потребує консультації викладача. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок і неточностей, які частково може виправити. Результат роботи в цілому відповідає якісним показникам.			
35 -59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти без достатнього розуміння відтворює компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технічні операції. З частковою допомогою викладача виконує навчально-практичне або контрольне завдання. При виконанні роботи припускається помилок, які самостійно виправити не може. Результат виконаної роботи не відповідає якісним показникам.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовіль но	незараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі компоненти професійних знань та виконує окремі елементи навчально-практичного або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок. Результат виконаної роботи не відповідає якісним показникам	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовіль но	незараховано

8.1. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 1. Пропорції та конструкція. Аналіз архітектоніки тіла людини. Стояча або сидяча фігура	*15*
Тема 2. Фігура та колірна пляма. Робота з великими масами кольору	*15*
Тема 3. Теплохолодність. Вивчення нюансів кольору шкіри при природному та штучному освітленні	*20*
Тема 4. Колористична інтерпретація натури. Створення образу через обмежену палітру (гризайль або робота в обмеженій колірній гамі – 3–4 кольори)	*20*
Всього	**70**
Екзаменаційний контроль	
Презентація творчих робіт	**30**
Всього	**100**
Разом за семестр	**100**

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 5. Світловий контраст. Робота з фігурою в ажурі, контражурі або при бічному освітленні	*10*
Тема 6. Драпірування в живописі. Вивчення логіки побудови складок тканини для підкреслення форм тіла людини	*10*
Тема 7. Декоративно-площинне трактування. Трансформація об’ємної фігури в систему ритмічних колірних плям, орнаментальний підхід	*10*
Тема 8. Стилізація форми. Перехід від академічного реалізму до декоративного або експресивного трактування постаті	*10*
Тема 9. Складна перспектива. Живопис фігури в ракурсах	*15*
Тема 10. Рух у статиці. Передача моменту дії або внутрішньої напруги через положення м’язів та зміщення осей	*15*
Всього	**70**
Екзаменаційний контроль	

Презентація творчих робіт	**30**
Всього	**100**
Разом за семестр	**100**

8.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену/екзаменаційного перегляду, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	**A**	відмінно	зараховано
82–89	**B**	добре	
74–81	**C**		
64–73	**D**	задовільно	
60–63	**E**		
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1) Основа для живопису – полотно на підрамнику, картон, папір.

2) Фарби – олійні, акрилові, темпера, акварель.

3) Софіти (освітлювальні прилади).

4) Інструменти для нанесення фарб – пензлі, мастихіни.

5) Розріджувачі, лаки, фіксативи; палітри; ємності для розріджувачів; ганчірки.

6) Мольберти.

7) Репродукції творів мистецтва (бібліотека КДАДПМД ім. М. Бойчука).

8) Драперії різних кольорів і текстур.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Основна література

1. Афоніна О. С. Міждисциплінарний підхід як основа методології дослідження проблематики реалістичного живопису. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2024. № 1. С. 150–155.

2. Богданова Л. О., Коровкіна Г. А. Конспект лекцій з дисципліни «Композиція» (для практичних занять та самостійної роботи студентів 1 курсу спеціальності 191 Архітектура та містобудування. Архітектура) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 115 с.

3. Богомазов О. К. Живопис та елементи /упоряд. : Т. Попова, С. Попов ; авт. вступ. ст., ред. Д. Горбачов ; МФ «Відродження». Київ : Задумливий страус, 1996. 152 с. : іл.

4. Вах. І. С., Молинь В. Д., Крицкалюк О. І., Богатчук О. І., Дутка С. Я., Щербина Н. М. Конспект лекцій з дисципліни «Технологія та матеріалознавство». Для студентів ОС Бакалавр, галузі знань 02 «Культура і мистецтво». Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Освітня програма: 023.02 «Декоративне мистецтво». Косів: КІПДМ ЛНАМ, 2024. 105 с.

5. Від школи до храму. Каталог. Київ : Дніпро, 2010.

6. Войтович В. Микола Стороженко : альбом. Київ : Дніпро, 2008. 184 с.

7. Живопис: матеріали і техніки: навч. посіб. / уклад.: О. Я. Музика, Г. І. Сотська ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Київ: Талком, 2024. 259 с.

8. Жіночий образ у сучасному українському мистецтві: живопис, графіка, скульптура, фото-інсталяція, батік-гобелен, поезія : альбом / авт. проєкту Л. Черватюк. Київ : Навчальна книга, 2007. 317 с. : іл.

9. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посіб. / уклад. О. Я. Музика. Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. 114 с.

10. Міронова Т. В. Метафізика постмодерного фігуративу в українському мистецтві кінця XX – початку XXI ст. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2021. Вип. 45. С. 20–25.

11. Новоженець Г. Морфологія живопису. Ґенеза та розвиток живописних форм : підручник. Львів : ПАІС, 2025. 204 с. : іл.

12. Петрук Р. І. Творча й педагогічна іпостасі професора В. І. Баринової-Кулеби. *Актуальні питання гуманітарних наук :* міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. Дрогобич, 2020. Вип. 34. Т. 4. С. 10–19.

13. Петрук Р. І. Твори Миколи Стороженка початку XXI століття. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2020. № 8 (36), vol. 2. С. 33–39.

14. Підлісна О. В. Основи художньої композиції : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / О. В. Підлісна, А. В. Сімонова, Ю. О. Сосницький ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 98 с.

15. Роман Петрук. Полотно душі : альбом-монографія / упоряд. Р. Петрук. Нью-Йорк : Алмаз, 2020. 624 с. : іл.

16. Соловей О. В. Пластичні трансформації станкового живопису Миколи Стороженка : від «суворого стилю» до метафізики картинної площини. *East European science journal.* 2020. № 8 (60). С. 8–14.

17. Стороженко Микола – художник, педагог, людина : зб. тез доп. наук.-практ. конф., Київ, 08 листоп. 2018 р. Київ, 2018. 37 с.

10. 2 Допоміжна література

1. Величко І. В. Еволюція жіночого портретного образу в українському живопису. *Актуальні проблеми мистецько-педагогічної освіти* : зб. наук. праць студ. фак. мистецтв Криворізького державного педагогічного

університету / голов. ред. Л. В. Кондрашова. Кривий Ріг, 2006. Вип. 1. С. 9–10.

2. Волкова Т. Передача образу в портреті через зовнішні та внутрішні характерні риси людини. *Актуальні проблеми мистецько-педагогічної освіти*. Кривий Ріг, 2020. Вип. 14. С. 129–131.

3. Корж-Радько Л. А. Компаративний аналіз портретного живопису в українському мистецтві кінця XIX – початку XX ст. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* : *зб. наук. праць*. Харків, 2013. № 3. С. 130–134.

4. Король А. Теоретичні основи зображення верхніх кінцівок людини та практична реалізація їх у студії «Вечірній малюнок». *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 51. С. 156–162.

5. Медведєва Л. В. Віктор Зарецький. Митець, рокований добою. Київ : Оранта, 2006. 432 с.: іл.

6. Михайлова Р. Д., Петрук Р. І. Майстерня живопису та храмової культури: іконописний ряд Великодмитровицької церкви на Київщині : монографія. Київ : КНУТД, 2021. 152 с. : іл.

7. Основи образотворчої грамоти: малюнок, композиція, живопис : реком. бібліогр. покажчик / Бібліотека Криворізького державного педагогічного університету; упоряд. О. Поліщук ; бібліогр. ред. О. Дікунова; за ред. О. Кравченко. 2-ге вид., перероб. і доп. Кривий Ріг, 2023. 61 с.

8. Основи образотворчої грамоти: малюнок, композиція, живопис : реком. бібліогр. покажчик / Бібліотека Криворізького державного педагогічного університету ; упоряд. О. Поліщук ; бібліогр. ред. О. Дікунова ; за ред. О. Кравченко. 2-ге вид., перероб. і доп. Кривий Ріг, 2023. 61 с.

9. Петрук Р. І. Останній твір Миколи Стороженка. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. Дрогобич, 2021. Вип. 35. Т. 4. С. 79–90.

10. Петрук Р. І. Роль Сергія Григор'єва і Тетяни Яблонської у творчому становленні Миколи Стороженка. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. Дрогобич, 2021. Вип. 36. Т. 2. С. 80–88.

11. Сидоренко В. Д. Українське візуальне мистецтво у парадигмах XXI століття: світоглядні зміни воєнної доби. *Сучасне мистецтво* : зб. наук. пр. 2024. Вип. 20. С. 9–20.

12. Український живопис XX – початку XXI ст. з колекції Національного художнього музею України : альбом / авт. ст.: О. Федорук, І. Возіянова ; упоряд. Ю. Литвинець ; ред. О. Климчук. Хмельницький : Галерея ; Київ : Артанія Нова, 2006. 302 с.

13. Федорук О. На переломі: здобутки і втрати (польський нефігуративний та фігуративний живопис 1955–1965-х рр.) / НАН України, Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Рильського. Київ : Логос, 1997. 271 с.

10.3 Інформаційні ресурси

1. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://etnolog.org.ua

2. Інститут народознавства НАН України [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ethnology.lviv.ua

3. Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://mari.kyiv.ua/

4. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua

5. Національну бібліотеку України імені Ярослава Мудрого [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://nlu.org.ua/

11. Узгодження робочої програми навчальної дисципліни

Л И С Т

узгодження робочої навчальної програми

з дисципліни ОК 20. ФІГУРАТИВНИЙ ЖИВОПИС,

складеної відповідно до освітньо-професійної програми «Мистецтво мультимедіа» підготовки бакалаврів за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, розробленої заслуженим діячем мистецтв України, професором кафедри монументального і станкового живопису Петруком Романом Ігоровичем, доктором історичних наук, професором кафедри графічного дизайну Петровою Інною Володимирівною.

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	**Підпис**	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – _____ (назва кафедри)			
Випускова кафедра – _____ (назва кафедри)			

13. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	**Зміст внесених змін (доповнень)**	**Дата та номер протоколу засідання кафедри**	**Примітки**